

Nr 40

Av herr **Elmwall m. fl.**, om prövning i särskild ordning av frågan om värdeminskningssavdrag för byggnad.

(Lika lydande med motion nr 22 i Första kammaren)

Frågan om ändring av reglerna för värdeminskningssavdrag vid beskattningen för byggnad som ingår i rörelse har under senare år vid upprepade tillfällen varit föremål för riksdagens behandling. Senast vid 1961 års riksdag upptogs frågan i ett antal motioner, som dock icke föranledde någon riksdagens åtgärd. Frågan förutsattes av bevillningsutskottet bli föremål för allmänna skatteberedningens uppmärksamhet.

Enligt gällande praxis har värdeminskningssavdraget gjorts beroende av den i sammanhanget företedda utredningen beträffande vederbörande byggnads livslängd. Utan närmare utredning torde avdrag för fabriksbyggnad medges med 2 à 3 % på anskaffningsvärdet.

För driftbyggnader i jordbruk tillämpas andra grunder vid beviljande av värdeminskningssavdrag. Enligt den vanligen tillämpade schablonmetoden medges i allmänhet avdrag med 1 procent av det taxerade jordbruksvärdet, varvid gäller att skogsmarksvärde får medräknas med högst 25 000 kr. Jordbruksvärdet kan även reduceras med hänsyn till naturtillgångar och särskilda förmåner.

En bättre anpassning av värdeminskningssavdraget till den faktiska värdeminskningen blir av allt större vikt. Det torde i allmänhet vara så, att värdeminskningen är mest betydande under de första åren. Detta förhållande har lagts till grund för motsvarande bestämmelser t. ex. i övriga nordiska länder, där väsentligt generösare villkor för värdeminskningssavdrag gäller.

De skärpta krav på företagen som det nya handelspolitiska läget kommer att ställa understryker angelägenheten av en snar reform på detta område. Det skärpta konkurrensläget medför ökade krav på investeringarnas anpassbarhet. Som en allmän regel torde därvid gälla att den faktiska livstiden för byggnader i produktionen avsevärt förkortas. Med hänsyn till de höga krav på ändamålsenlighet som måste ställas kommer byggnadernas värde mycket snabbt att sjunka.

Mot kravet på en anpassning av värdeminskningssavdraget till den reella utvecklingen av byggnaders rent företagsekonomiska värde har bl. a. anförts konjunkturpolitiska skäl. Ökade avdragsmöjligheter har därvid ansetts uppmuntra till ökade och kanske konjunkturmässigt icke motiverade investeringar i byggnader. Det skulle därför enligt denna ofta framförda åsikt vara bättre att lägga tyngdpunkten i företagsstimulerande åtgärder på möjligheterna till avsättning till investeringsfonder, vilket också skett.

Det torde emellertid förhålla sig så, att sambandet mellan dessa två konsolideringsmöjligheter för företag egentligen endast är fiktivt. Avsättningen till investeringsfonder görs i praktiken av ett numerärt sett tämligen begränsat urval av företag, och till denna grupp torde vanligen inte höra de mindre och nyetablerade företagen, som kämpar med kapitalbrist. Till denna grupp hör icke heller jordbrukarna. Det borde alltså vara motiverat att frånsett möjligheterna till avsättning till investeringsfonder uppta denna fråga till prövning. Dävid bör gälla att ändrade bestämmelser snarast bör utarbetas för generösare avskrivningsmöjligheter, varvid det synes motiverat att jämväl lantbrukets driftbyggnader innefattas. Med hänsyn till det internationella handelspolitiska läget och att för jordbrukets del önskvärdheten av att den pågående rationaliseringsverksamheten underlättas synes det motiverat att frågan blir föremål för allmänna skatteberedningens behandling i särskild ordning och att förslag till reformer framläggs utan avvaktan på beredningens huvudförslag.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådana tilläggsdirektiv till allmänna skatteberedningen, att frågan om värdeminskningsskatt för byggnad som ingår i rörelse och driftbyggnad i jordbruk blir föremål för särskild behandling och att förslag till nya regler snarast framläggs i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 17 januari 1962

Emil Elmwall

Gustaf Svensson

Erik Grebäck

i Vä

Arne Magnusson

Harry Wahrendorff

Johannes Antonsson

i Nennesholm

Anders Dahlgren

Lennart Mattsson

David Gomér